

Aktindsigt vedrørende Naturbeskyttelseslovens § 26 a stk. 1.

Baggrund

Friluftsrådet ønskede i relation til naturbeskyttelseslovens § 26 a stk. 1 at finde ud af,

1. i hvilket omfang anmeldeordningen vedrørende nedlæggelse af veje og stier i det åbne land bliver benyttet samt i hvilket omfang
2. borgere klager over nedlæggelse af veje og stier
3. kommunerne tager sager op om nedlæggelse af veje og stier som tilsynsmyndighed

Kommunerne blev stillet følgende spørgsmål:

1. Hvor mange meddelelser med anmeldelse om nedlæggelse af veje og stier fra lodsejere har kommunen modtaget siden 2007 jf. §26 a stk. 1?
2. I hvor mange af disse anmeldelser har kommunen truffet afgørelse om, at vejen eller stien ikke må nedlægges jf. §26 a stk.3?
3. I hvor mange af de sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om, at vejen/stien ikke må nedlægges jf. §26 a stk. 3. er der givet tilladelse til flytning af vejen/stien?
4. Hvor mange meddelelser/klager fra borgere om nedlæggelse af veje og stier i det åbne land har kommunen fået i perioden 2007-2018, uden at ejeren på forhånd har foretaget en anmeldelse?
5. Hvor mange sager om nedlæggelse af veje og stier i det åbne land har kommunen i perioden 2007-2018 rejst uden, at der er sket henvendelse fra borgerne, men alene som følge af kommunens tilsynsforpligtelse på området?
6. Hvor mange af kommunens afgørelser efter Naturbeskyttelseslovens § 26 a, stk. 1 er i perioden 2007-2018 indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet/Miljø- og Fødevareklagenævnet? Og i hvilket omfang har klager medført en omgørelse af kommunens beslutning?

Friluftsrådet testede aktindsigtsbegæringen i 8 kommuner for at vurdere ressourceforbruget hos såvel Friluftsrådets sekretariat som hos kommunerne. Det medførte, at spørgsmål 3 blev inddraget i aktbegæringen. Stikprøven viste endvidere, at det har været ressourcemæssigt overkommeligt hos begge parter; det højeste ressourceforbrug var i Aalborg kommune, mens andre kommuner har anslået cirka en dags arbejde.

Der har været en meget positiv modtagelse af Friluftsrådets aktindsigtsbegæring. Flere kommunale sagsbehandlere har givet udtryk for, at det er positivt, at Friluftsrådet har fokus på området.

Genstandsfeltets omfang og relevans

Friluftsrådet valgte bevidst at lave en snæver aktindsigtsbegæring. Dels for at være tydelig i forhold til, hvad vi efterspurgte svar på. Dels også for at minimere sagsbehandlingen ude i kommunerne, idet kommunerne har mulighed for, jf. offentlighedslovens § 28 stk. 1 at undlade at besvare en henvendelse, hvis det medfører et uforholdsmæssigt ressourceforbrug. En enkelt kommune har givet en utilstrækkelig besvarelse med henvisning til det.

Omvendt har flere kommuner givet udtryk for, at vores afgrænsning betyder, at undersøgelsen ikke er dækkende i forhold til borgernes oplevelser. Flere henviste særligt til, at klager vedrørende Mark- og Vejfredslovens § 17 skulle have været inddraget, så ikke kun fysiske lukninger men også hindringer for færdsel, herunder kæder, skiltning mv. blev belyst.

Fortolkningspraksis

På trods af det snævre genstandsfelt og de få spørgsmål er det i dialogen med kommunerne tydeligt, at der alligevel har været en stor forskellighed i tolkningen af vores henvendelse.

Ikke så meget vedrørende kommunens tilsynsforpligtelse og heller ikke så meget vedrørende lodsejeres anmeldelser, selv om det også kan være genstand for fortolkning; er det en forespørgsel, en anmodning eller en meddelelse!?

Men der er stor forskellighed i kommunernes fortolkning vedrørende borgerhenvendelser. Dels fordi borgerhenvendelser nogle gange er af spørgende eller afklarende natur. Dels fordi henvendelser ikke altid er begrænset til et enkelt forhold eller en enkelt paragraf.

Fortolkningspraksis spiller ind i forhold til såvel sagsbehandlings- som journaliseringspraksis.

Sagsbehandlingspraksis

Der er meget forskelligartet sagsbehandlingspraksis i kommunerne. Flere kommuner har nævnt følgende praksisser af betydning for, hvor mange sager, der oprettes under NBL § 26.

- *Kommunen som dialogpartner og proceskonsulent.* Henvendelser fra borgere kan betyde, at kommunen henvender sig til lodsejere, som igen kan medføre, at en lukning mv. fjernes via dialog. Det er ikke altid, at der oprettes en sag i sådanne tilfælde.
- *Samme sag behandles efter forskellig lovgivning.* Det kan betyde, at nogle sager gennemføres som en sag under fx Mark- og Vejfredsloven eller Vejloven, og hvis afgørelsen vil være enslydende under NBL 26, oprettes sagen nogle gange alene under Mark- og Vejfredsloven eller Vejloven (og omvendt).

I dialogen med kommuner er det tydeligt, at kommuner relativt ofte vælger en dialogtilgang til henvendelser. Det kan sikre en smidig sagsbehandling men betyder også, at kommuner ikke altid overholder offentlighedslovens § 13 vedrørende notatpligt.

Analysen kan ikke belyse omfanget af henvendelser, som burde være oprettet som sager men ikke er blevet det.

Journaliseringspraksis

Der er meget forskelligartede journaliseringspraksisser og journaliseringssystemer. Følgende forhold af betydning for de sendte svar er blevet nævnt:

- Det er ikke altid, at der er journaliseret tilstrækkelig præcist til, at det er muligt at lave et automatisk udtræk fra journaliseringssystemet. Flere kommuner nævner, at de spørger relevante medarbejdere for at sikre et pålideligt svar.

- Det er ikke altid, at journaliseringssystemet understøtter muligheden for et automatisk udtræk fra journaliseringssystemet vedrørende NBL § 26.
- En enkelt kommune skriver, at deres registreringspraksis er at give sager en geografisk tildeling, hvorfor der ikke kan søge på § niveau!

Analysen kan ikke belyse omfanget af sager, som ikke indgår i kommunernes besvarelser, fordi de ikke kan findes frem i journaliseringssystemerne.

Samlet analyseresultat

Tre kommuner har svaret på en sådan måde, at de ikke indgår i analysen; Skive, Frederikshavn og Syddjurs kommuner.

Tabel 1. Hvem har rejst sagen

Antal sager i alt	Lodsejer anmeldelse	Borgerhenvendelser uden ejer har anmeldt lukning	Sager rejst af kommunen
926	420	470	36

Tabel 2. Kommunale afgørelser

Kommunale afgørelser om, at stien ikke må nedlægges	Heraf tilladelse til flytning af sti
216	110

Tabel 3. Klager

Klagenævn	Klager fik medhold (Omgørelse af afgørelse)	Klager fik ikke medhold (stadfæstelse af afgørelse)
81	16	56

NB. Vi har ikke data for, hvorvidt klagen vedrører lukning eller ikke lukning eller hvorvidt klagerne er lodsejer eller borger.